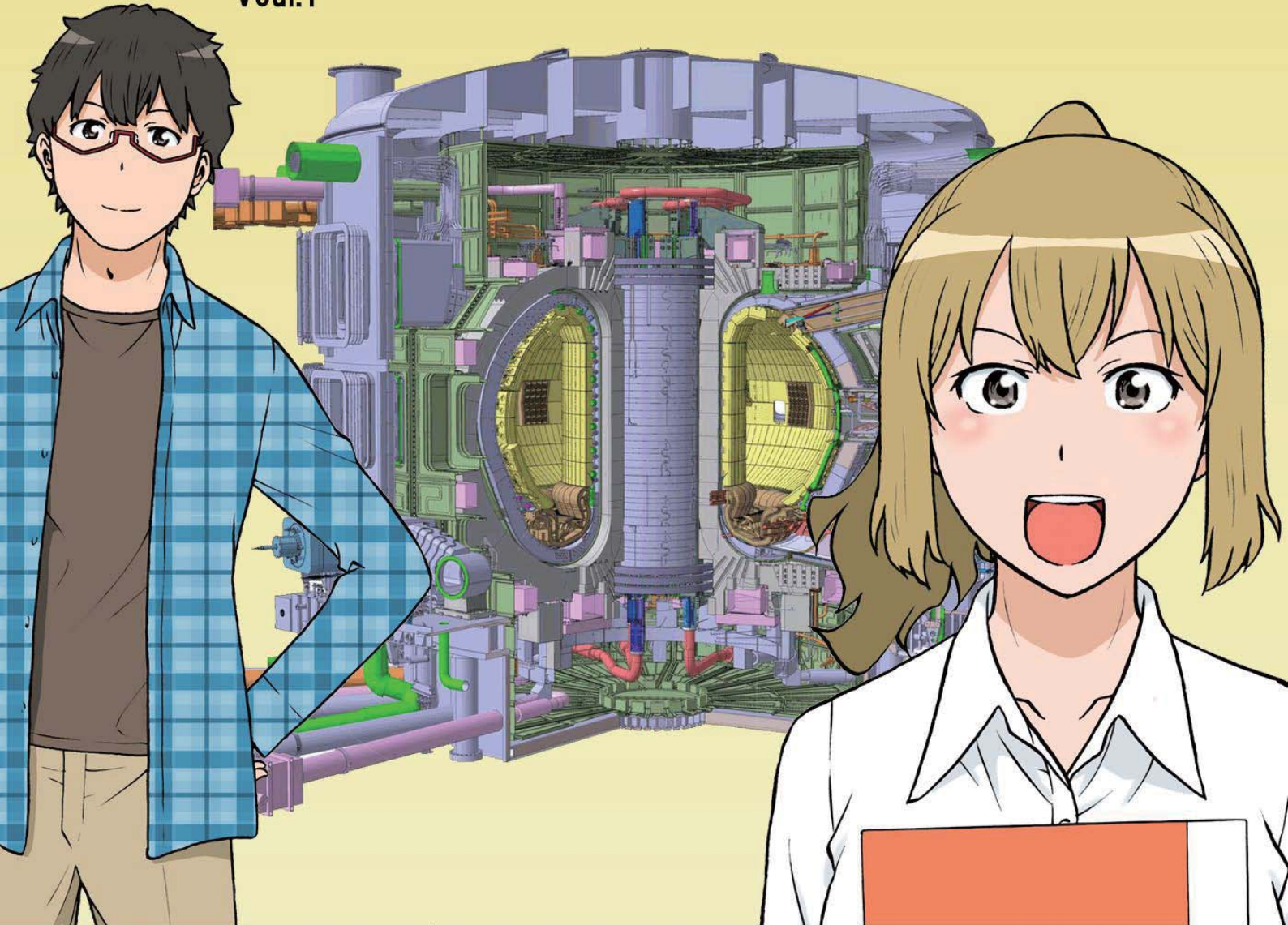

ITER

Un Souleiet sus Terro

Voul.1

Acò es la versioun provençalò.

Lou provençau es la lengo istourico de Prouvènço. Es parladò dins lou sud-est de França entre la mar Mièrrerrano, lou Rose e lis Aup enjusqu'en Itàlio. Ero la lengo majamen parladò dins aquesto regioun encaro à la debuto dóu siècle vinten, e es encaro parladò vuei, emai siegue minouritàri. Es ensignado dins lis escolo e es subre-tout emplegado dins la literaturo e li cansoun.

This is the Provençal version.

Provençal is the historical language of the Provence region. It is spoken by the people in the southeast of France, in the region between the Mediterranean Sea, the Rhone River and the Alps, and into Italy. It was the main language spoken in that region until the beginning of the twentieth century, and is still spoken today, although now in the minority. It is taught in schools, and is mostly found in literature and songs.

これはプロヴァンス語版です。

プロヴァンス語はプロヴァンス地方の歴史的言語です。この言語は、地中海、ローヌ川とアルプスで囲まれるフランス南東部とイタリアに住む人々によって、20世紀初頭まではその地域での主要言語として使用され、現在も少数の人々が使用しています。プロヴァンス語は、現在も学校で教えられており、その多くは文学や歌で見かけられます。

L'ataié de
Pau Cézanne
sus lis auturo
de z'Ais,
en Prouvènço

Vertadieramen
esbléugissènt,
que...

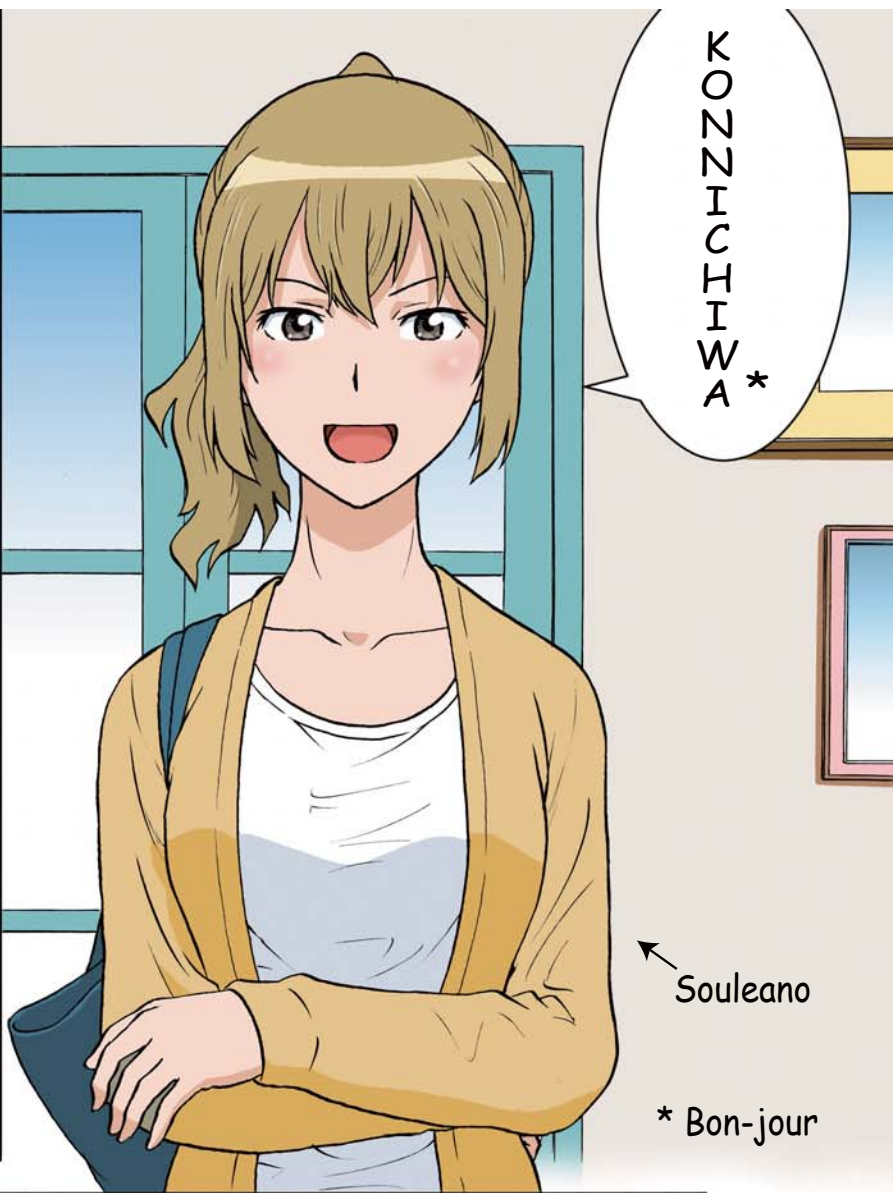
Siés un
afouga de
Cézanne?

Fasés-
me 'scuso,
siés
Japounès?

Boudiéu,
es encaro mai
esbléugissènto!

Oh...

KOZZCHHWA*

← Souleano

* Bon-jour

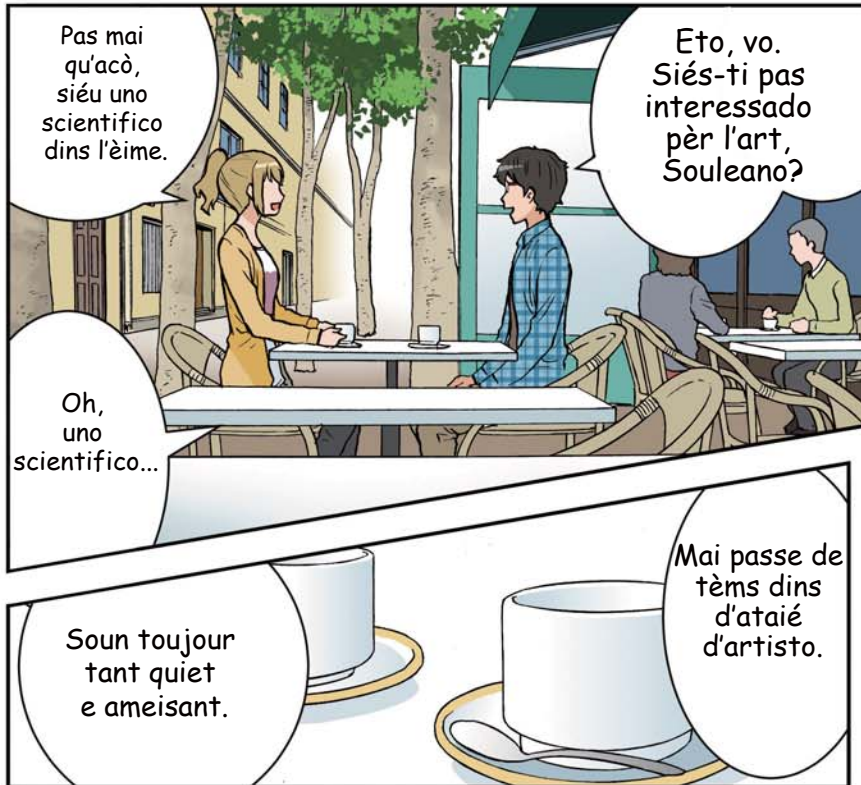
Siéu estudiant
dis art en vacanço
d'estiéu, e fau
lou tour dóu
mounde di site
li mai famous.

Me dison
Taiyo.

Siéu vengu
à-z-Ais-de-Prouvènço
pèr mira l'envirouno de
travai dóu paire dóu
post-impressionisme.

ヒッヒッ

Pas mai qu'acò, siéu uno scientifico dins l'èime.

Eto, vo. Siés-ti pas interessado pèr l'art, Souleano?

Oh, uno scientifico...

Soun toujours tant quiet e ameisant.

Mai passe de tèms dins d'ataié d'artisto.

Càspi!

Un estudiant dis art, dounc ...

Es pèr acò qu'ères pivela dins l'ataié de Cézanne.

Bèn, moun travai es forço liga emé lou Japoun.

Mounte as après à parla japounés?

Pas eisatamen.

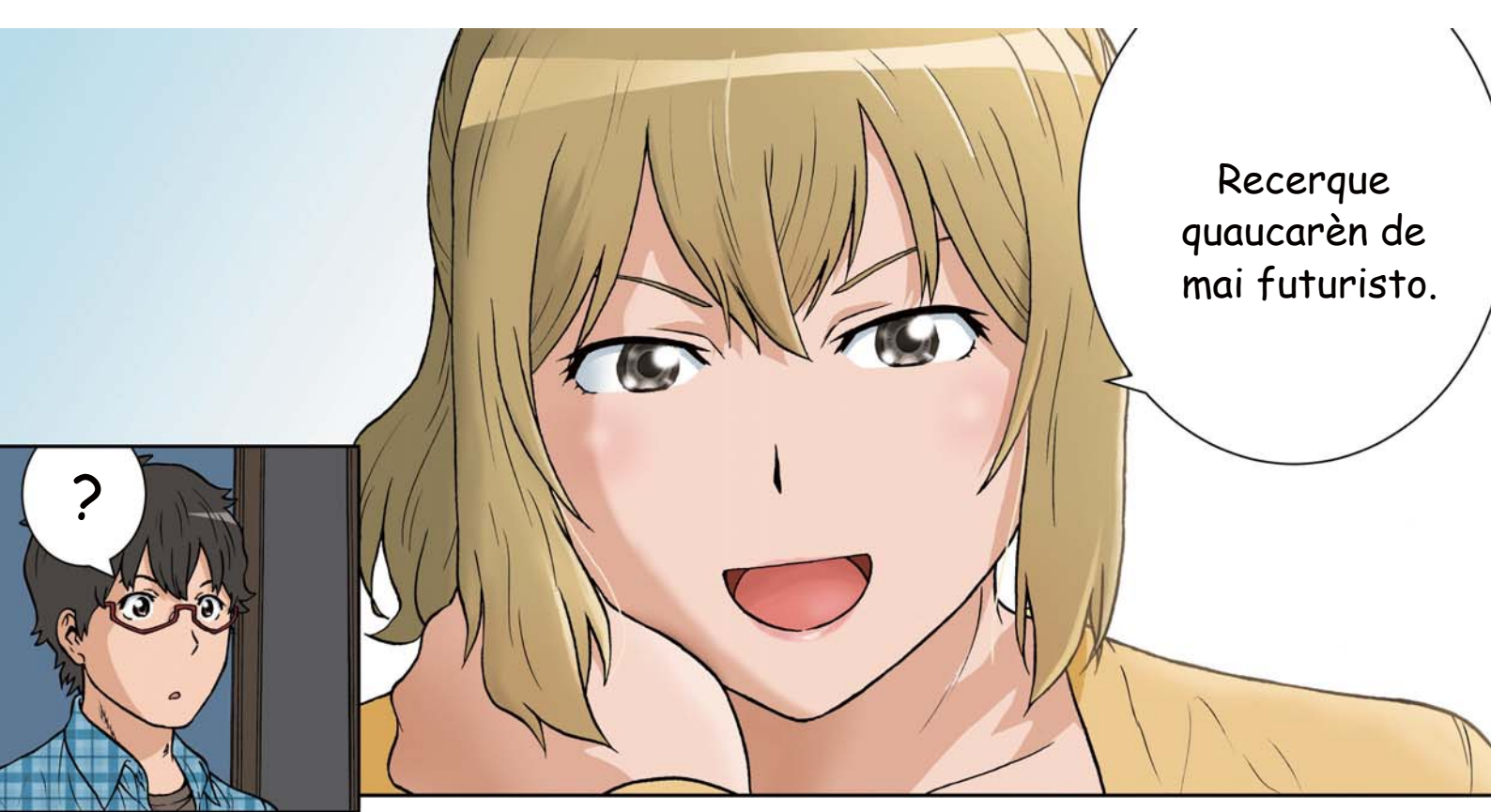
Pèr faire simple, fau de recerco sus l'energìo.

Adounc, coume l'eoulian vo la geoutermiò, es acò?

Queto meno de travai?

De-bon?

Recerque
quaucarèn de
mai futuristo.

?

Lou
soulèu...
sus Terro?

La toco
es de n'en
counstruire
un eici,
sus Terro.

Veses
aquèu
soulèu
dins lou
cèu...

Mai es pas
vertadieramen
de fiò.

La majo part di
gènt pènsou que
lou soulèu es caud
e luminous
pèr-ço-que
brulo...

O, enfin,
assajan de
reprodurre
lou
"mecanisme"
que lou soulèu
emplogo pèr
proudurre
d'energìo.

La fusioun... nucleàri?

La fusioun nucleàri!

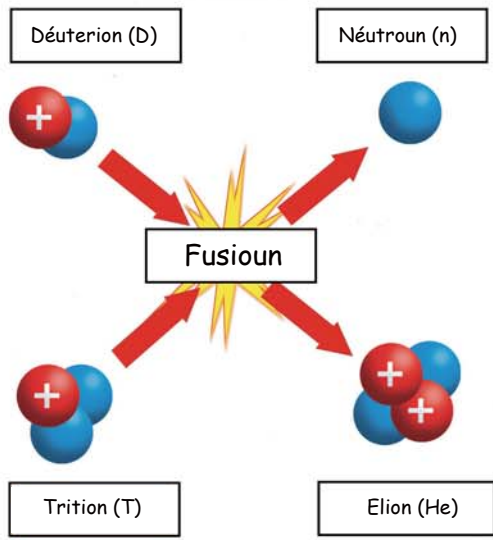

Mai, s'es pas de flamo, coume se fai que lou soulèu briho de-countùni? Es dóumaci...

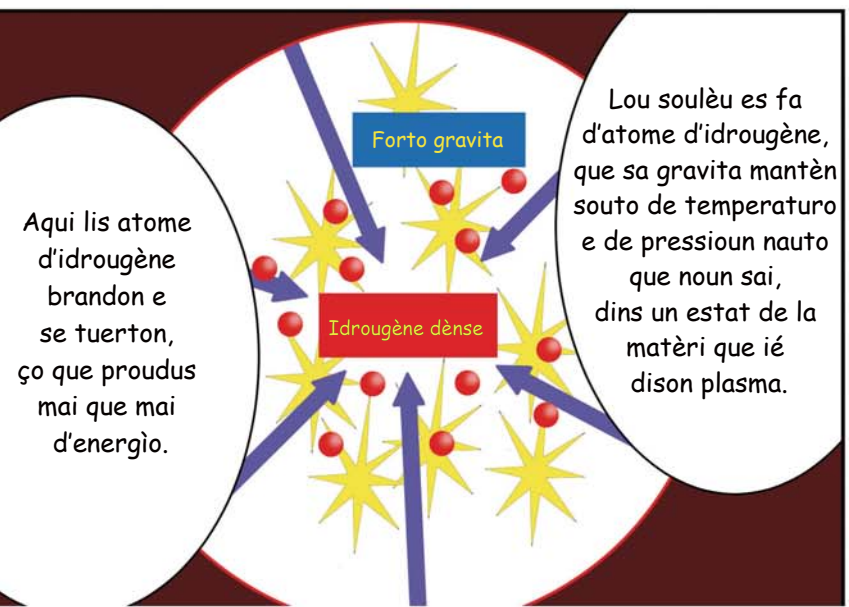
Quand de nougau atoumi lóugié, coume d'idrougène, se tuerton e se mudon en un nougau mai lourde,

ié dison de fusioun nucleàri

Pèr faire simple,

* La figuro çai-sus represento la reacioun talo que se proudurié sus Terro, en liogo que dins lou Soulèu, se fai uno reacioun proutoun-proutoun

Aqui lis atome d'idrougène brandon e se tuerton, ço que proudus mai que mai d'energìo.

Lou soulèu es fa d'atome d'idrougène, que sa gravita mantèn souto de temperaturò e de pressiou nauto que noun sai, dins un estat de la matèri que ié dison plasma.

Dins aquesto reacioun, uno masso de matèri infimo desaparèis e se tremudo en energìo. Forço energìo...

Energìo proudoucho

Vitesso de la lumiero

$E=mc^2$

Masso de matèri perdudo

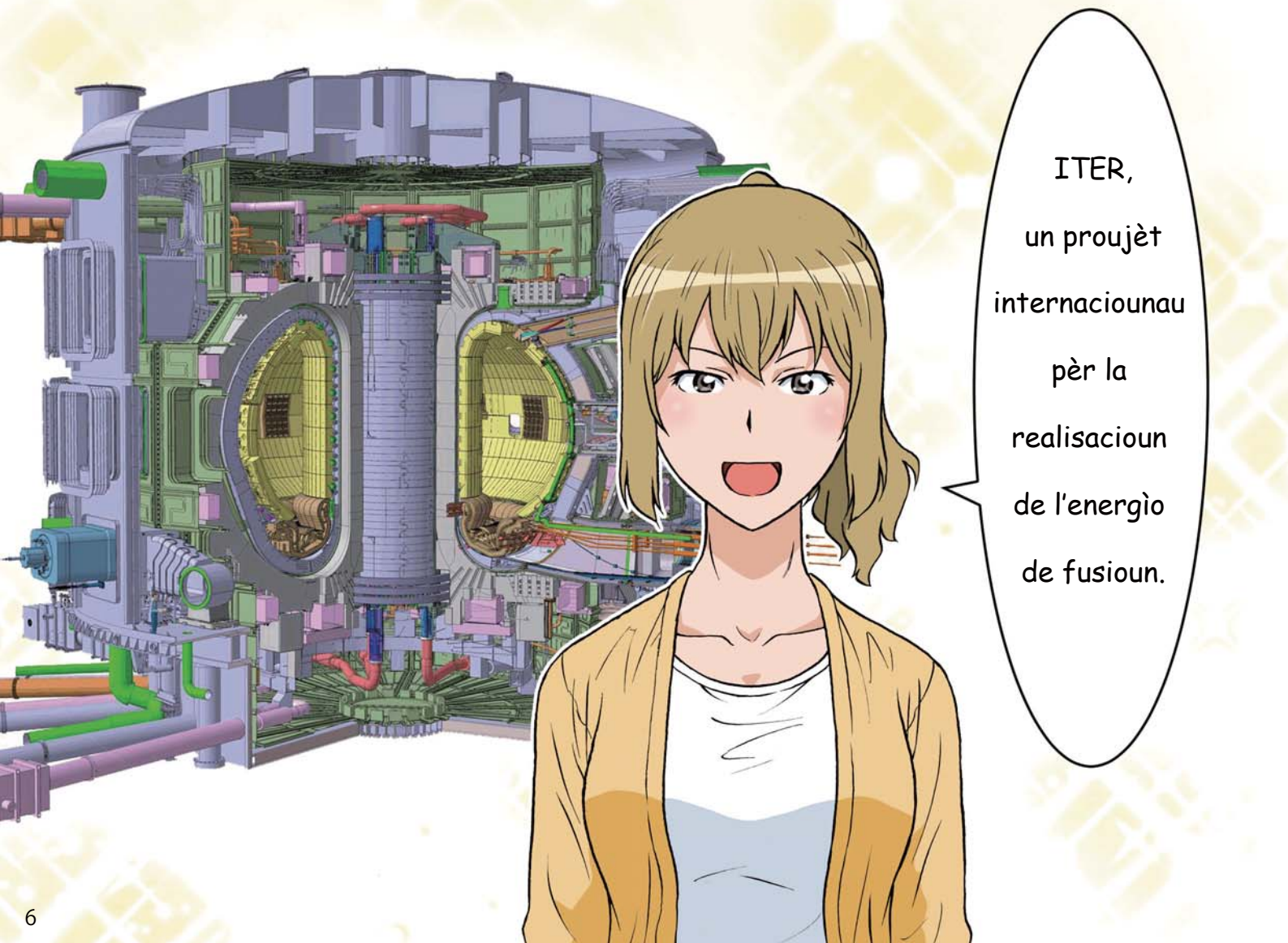
Es pèr acò
que lou
soulèu pòu
briha
desempuei
tant de tèms.

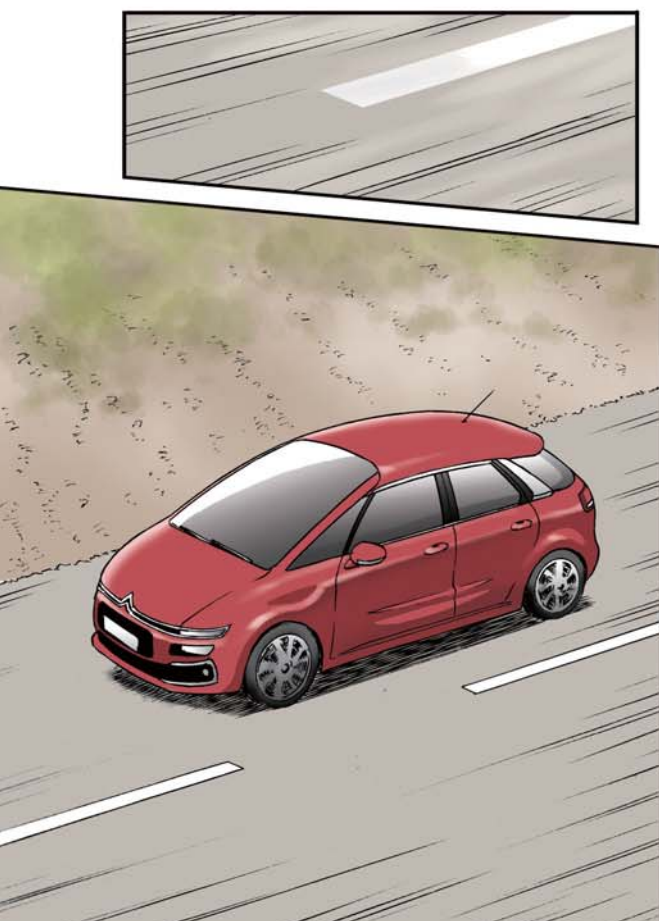
iéu, e de gènt
dòu mounde
entié se soun
recampa pèr
travaia ensèn
sus lou
proujèt
de recerco
sus l'energìo,
que ié
dison...

Pèr fin de
reprodurre
d'un biais
countouroula
aquest
mecanisme
de fusioun
dòu soulèu
sus Terro,

ITER,
un proujèt
internaciounau
pèr la
realisacioun
de l'energìo
de fusioun.

Mai a faugu
espera la
debuto dóu
siècle 20 en pèr
coumprendre
coume lusissié,

Lis uman an
toujour
emplega
e revera
lou soulèu.

Lou petròli,
lou carboun
e l'uranion
soun tóuti
de ressourso
limitado
e van fini
pèr s'abena.

...
es a pourtado
de man,
en creant
un soulèu
sus Terro.

e pèr se
pensa qu'aro,
uno font
d'energìo
renouvelablo
...

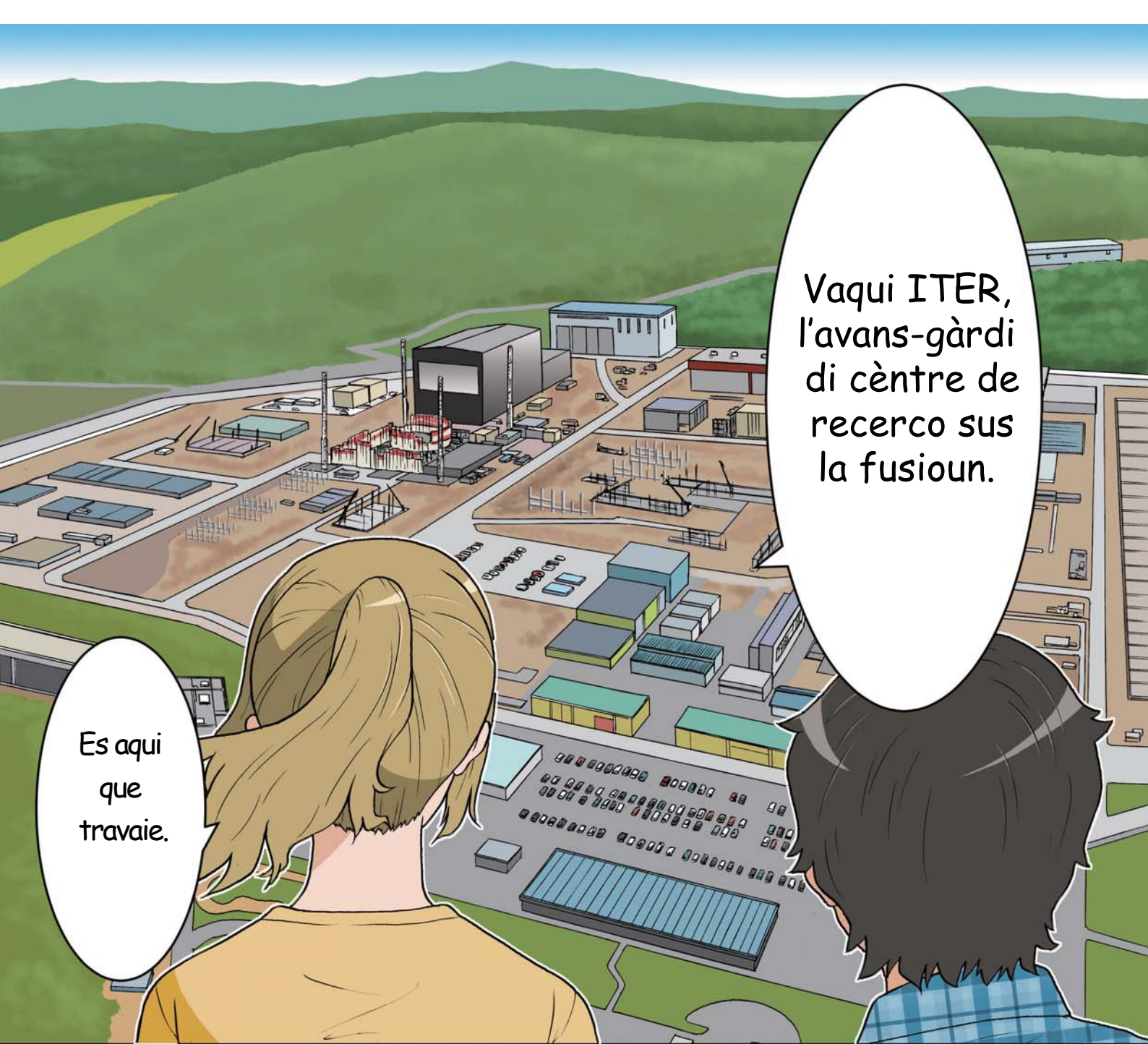
Moustra que
poudèn emplega
la fusioun
coume font
d'energìo.

Aqueste
liò caup
dounc un di
grands espèr
de l'umanita:

La fusioun es
uno alternativo
vivablo pèr ié
prendre
sa plaço.

Vaqui ITER,
l'avans-gàrdi
di cèntr de
recerco sus
la fusioun.

Es aqui
que
travaie.

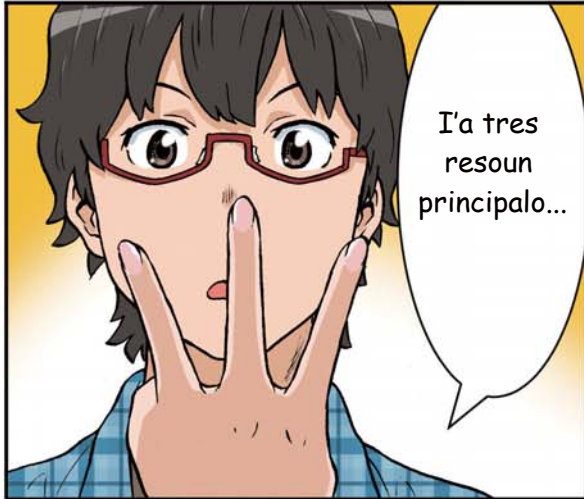

I'a tambèn
un fube de
cercaire
japounés que
travaion eici.

Es grandaras
...

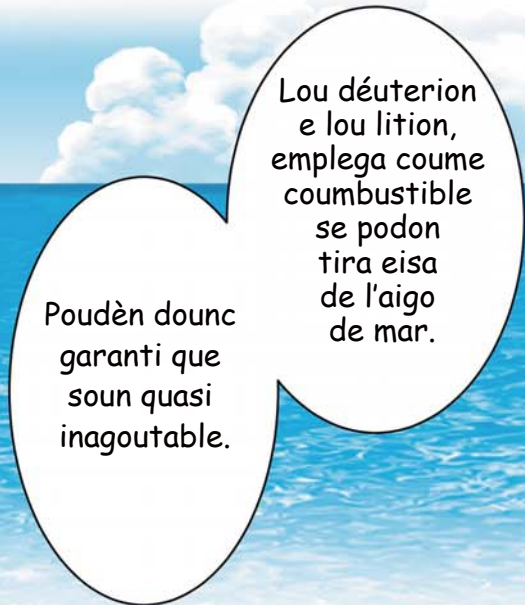
mai que
ço que
pensave!

I'a tres resoun principalo...

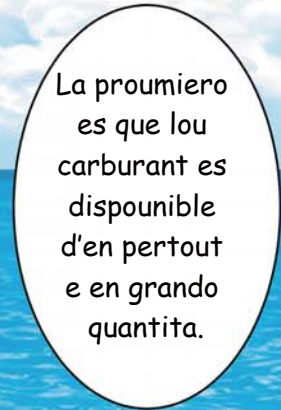

Ah vo, à prepaus ...
anave óubrida ta questioun d'adès, pèr de que la fusioun?

Poudèn dounc garanti que soun quasi inagoutable.

Lou déuterion e lou lition, emplega coume coumbustible se podon tira eisa de l'aigo de mar.

La proumièro es que lou carburant es dispounible d'en pertout e en granda quantita.

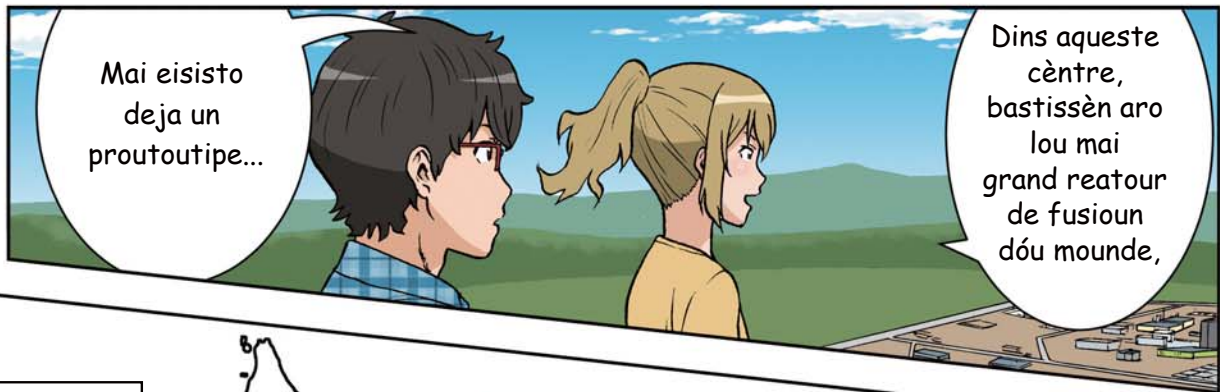
Uno font d'energìo duradisso, seguro e abundantato

...

La segoundo es qu'uno pichoto quantita de coumbustible basto pèr prouurre uno granda quantita d'energìo.

La tresenco es qu'es uno energìo entrinsecamen seguro e respetouso de l'envirounamen.

Mai eisisto
deja un
proutoutipe...

Dins aqeste
cèntrè,
bastissèn aro
lou mai
grand reatour
de fusioun
dòu mounde,

Vilo de Naka,
prefeituro
d'Ibaraki

JT-60SA

Au
Japoun!?

Qu'es en
counstrucioun
dins toun païs,
au Japoun,
à l'istitut
de fusioun
de Naka.*

* Institut de fusioun QST de Naka, Institut Nacionau
pèr la Sciènci e la Teinoulugiò Quantico e Radioulougiò

que si membre
participant
soun l'Uniuon
Europenco,
lis Estat-Uni
d'Americo,
Russiò,
Chino, Courèiò
dòu Sud,
Indo e Japoun.

Lou proujèt
ITER es
estigança
en uno
coulabouracioun
internacionalo
de recerco,

Lou Japoun
fabrejo de
coumpousant
forço impourtant
pèr ITER,
coume lis eimant
supracoundutour,
li sistèmo de
caufage dóu
plasma vo
encaro de robot.

Li país
participant
au proujèt
representon mai
de la mita de
la pouplacioun
moundialo
e mai di
tres quart
dóu PIB*
moundiau.

* PIB: Proudut Interieur Brut

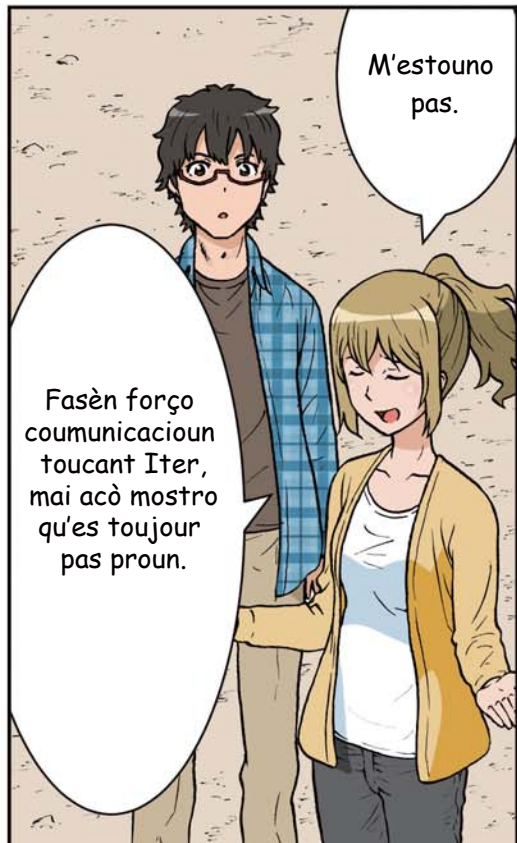
sabièu
pas
brico!

Lou...

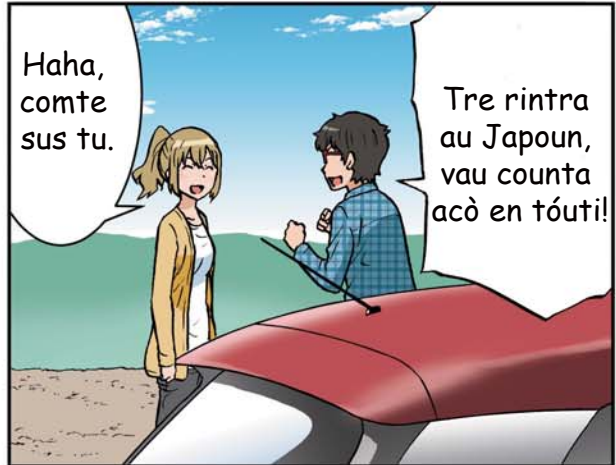
Me regaudisse
de saupre que
lou Japoun
jogo un role
impourtant
dins la recerco
moundialo
sus lis
energìo
dóu futur!

Pamens,
es chanu!

M'estouno
pas.

Fasèn forço
coununicacioun
toucant Iter,
mai acò mostro
qu'es toujour
pas proun.

En tant
que
Japounés,

siéu fièr
que moun
païs buto
à la rodo
d'un
proujèt
tant
ambicious.

te gramacie
forço de
m'agué
presenta
lou proujèt
Iter.

A
prepaus,

e pèr
que tout
lou mounde
ague à pousito
l'energìo
de deman!!

Vau faire ma part,
pèr que tout
lou mounde
sache que i'a
un esfort
internaciounau
pèr faire
avança la fusioun,